

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ
ТА АУДИТУ**

**КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА
СТРАХУВАННЯ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з навчальної дисципліни
«ФІНАНСИ В ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ»**

для здобувачів вищої освіти спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
першого (бакалаврського) освітнього рівня
освітньо-професійної програми
«Фінанси, банківська справа та страхування»

**Київ
2023 рік**

Бондарук Т.Г., Ковернінська Ю.В. Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Фінанси в цифровій економіці» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»: методичні рекомендації. Київ: НАСОА, 2023. 43 с.

Рецензенти:

Онишко С.В., доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету.

Пилипенко О. І., доктор економічних наук, професор, декан обліково-статистичного факультету НАСОА.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від «12» вересня 2023 року № 2

Схвалено Вченою радою фінансово-економічного факультету НАСОА
Протокол від «22» вересня 2023 року № 2

Викладено методичні рекомендації з підготовки, структури, оформлення та порядку виконання самостійної роботи з дисципліни «Фінанси в цифровій економіці» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Методичні рекомендації призначені для використання при проведенні самостійної підготовки здобувачів. Містять теоретичний коментар до вивчення тем навчальної дисципліни, питання для самоконтролю знань, питання, що виносяться на самостійне вивчення за кожною темою навчальної дисципліни, тестові завдання, критерії оцінки самостійної роботи здобувачами, рекомендовану літературу.

© Бондарук Т.Г.
Ковернінська Ю.В.
Київ: НАСОА, 2023

ЗМІСТ

Передмова	4
Теоретичний коментар до вивчення тем навчальної дисципліни, питання для самоконтролю знань	5
Перелік питань, що виносяться на самостійне вивчення за кожною темою дисципліни	18
Тестові завдання за питаннями навчальної дисципліни	21
Критерії оцінки стану виконання самостійної роботи здобувача з навчальної дисципліни	37
Рекомендована література	39

ПЕРЕДМОВА

Самостійна робота здобувачів вищої освіти займає досить важливе і значне місце у навчанні здобувачів і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом поза навчальними заняттями. Самостійне вивчення предмету не тільки поглиблює знання здобувача, воно формує у нього уміння працювати з літературою, творчо мислити, користуватися надбаними знаннями.

Самостійна робота здобувача вищої освіти в процесі вивчення кожної теми курсу сприяє формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості молодшої людини, суть якої полягає в уміннях систематизувати, планувати, контролювати й регулювати свою діяльність без допомоги й контролю викладача.

Основними видами самостійної роботи здобувача є:

- опрацювання змісту підручників, посібників;
- опрацювання тексту (конспекту) лекцій;
- опрацювання питань, передбачених програмою та винесених на самостійне вивчення;
- підготовка до семінару, практичного заняття;
- підготовка до різних видів поточних і підсумкових контрольних заходів (до тестового контролю, контрольної роботи, модульного контролю, семестрового контролю);
- підготовка рефератів, повідомлень, презентацій, тез, статей тощо;
- виконання практичних завдань, розв'язання задач, виконання тренінгових вправ тощо;
- проведення досліджень із заданої проблематики.

Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Фінанси в цифровій економіці» для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» розроблені з метою практичної допомоги здобувачам вищої освіти при виконанні самостійної роботи.

**ТЕОРЕТИЧНИЙ КОМЕНТАР
ДО ВИВЧЕННЯ ТЕМ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ,
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ**

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСІВ В ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ**

ТЕМА 1. РОЛЬ І МІСЦЕ ФІНАНСІВ В ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Ключові слова: цифровізація, цифрова економіка, цифрові фінанси, діджиталізація.

Короткий опис теми

Концептуальні основи цифровізації та цифрової економіки. Четверта промислова революція та цифрові перетворення: взаємозв'язки та виклики. Сутність та сегментація цифрової економіки. Місце та роль фінансів в цифровій економіці. Поняття цифрові фінанси. Правові засади функціонування фінансів в цифровій економіці. Інституційні засади функціонування фінансів в цифровій економіці. Основні засади діяльності Міністерства цифрової трансформації в сучасних воєнних реаліях. Нова стратегія цифровізації фінансової сфери Європи. Національні програми та стратегії розвитку цифровізації.

Питання для самоконтролю знань:

1. Розкрийте сутність поняття «цифровізація» з точки зору технологічного підходу.
2. Що означає поняття «цифровізація» з позиції економічного підходу?
3. Соціальний підхід розуміє поняття «цифровізація» наступним чином...
4. Як тлумачить поняття «цифровізація» філософський підхід ?
5. Розкрийте сутність поняття «цифровізація» з точки зору нормативного підходу.
6. Як тлумачить поняття «цифровізація» чинне законодавство ?
7. Як тлумачать поняття «цифрова економіка» провідні вчені та практики ?
8. Перелічіть та охарактеризуйте основні принципи цифровізації економіки.

9. Перелічіть етапи промислової революції та цифрові перетворення, які відповідали кожному етапу.

10. Охарактеризуйте основні засади Індустрії 4.0.

11. Розкрийте сутність поняття «цифрові фінанси».

12. Які інституції регулюють процеси цифровізації в економіці України?

13. Перелічіть законодавчі та нормативно-правові акти, що регламентують ключові аспекти функціонування цифрової економіки.

14. Розкрийте основні положення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України.

Рекомендована література:

Базова: [4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13]

Допоміжна: [1, 12, 14, 23, 24, 25, 30, 31]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 5, 6, 7, 9]

ТЕМА 2. ЕЛЕКТРОННИЙ БАНКІНГ

Ключові слова: електронний банкінг, SMS-банкінг, Інтернет-банкінг, еквайринг, банк-еквайєр, інтернет-еквайринг, торговий еквайринг, мобільний еквайринг, POS-термінал, MPOS-термінал.

Короткий опис теми

Поняття, класифікація і специфіка технологій електронного банкінгу. Переваги онлайн банкінгу. Програмне забезпечення та послуги онлайн банкінгу. Інтернет-банк. Мобільний банк. Віртуальні банки. Розвиток еквайрингу. Мобільний і онлайн-еквайринг. Порівняння систем онлайн банкінгу в Україні та за кордоном. Платіжні компанії і платіжні сервіси виробників мобільних пристроїв, розробників мобільних операційних систем і онлайн-платформ.

Питання для самоконтролю знань:

1. Що таке електронний банкінг?
2. Наведіть класифікацію інтернет-банкінгу.
3. Що представляє собою РС-банкінг ?
4. Розкрийте сутність поняття «еквайринг» ?
5. Перелічіть основних учасників еквайрингу ?
6. Які види еквайрингу ви знаєте?

7. Що робить банк-еквайєр ?
8. Яка роль продавця та покупця в процесі еквайрингу?
9. Місце платіжної системи в процесі еквайрингу?
10. Яка різниця між POS-терміналом та М-POS терміналом ?
11. Опишіть алгоритм здійснення торгового еквайрингу.
12. Перелічіть переваги використання POS-терміналів (торгового еквайрингу).
13. Перелічіть недоліки використання POS-терміналів (торгового еквайрингу).
14. В чому різниця між мобільним- та інтернет-еквайрингом ?

Рекомендована література:

Базова: [2, 4, 9, 10, 11, 12, 13]

Допоміжна: [17, 20, 21, 22, 23, 28, 34, 37]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 5, 6, 7, 9]

ТЕМА 3. СУЧАСНІ ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ

Ключові слова: платіжна система, оператор платіжної системи, розрахунковий банк, технологічний оператор платіжних послуг, користувач платіжних послуг, учасник платіжної системи, Система електронних платежів (СЕП), Національна платіжна система (НПС) «Український платіжний ПРОСТІР».

Короткий опис теми

Суть, значення та організація роботи платіжної системи. Еволюція платіжних систем. Елементи платіжної системи України. Класифікація платіжних систем. Трансформація системно важливої платіжної системи – системи електронних платежів (СЕП). Зарубіжні платіжні системи: система переказу грошових коштів і цінних паперів Федеральної резервної системи США Фед Уайр (Fedwire); система міжбанківських клірингових розрахунків США ЧПС (CHIPS); автоматизована система клірингових розрахунків Великобританії ЧАПС (CHAPS); товариство всесвітніх міжбанківських телекомунікацій СБІФТ (SWIFT); швейцарська міжбанківська клірингова система ШМКС (SIC); система міжнародних автоматизованих розрахунків ТАРГЕТ (TARGET) та ін. Основні характеристики платіжних систем зі статусом «важливі об'єкти платіжної інфраструктури». Open banking в Україні. Безпека платіжних систем. Система захисту інформації.

Відповідальність суб'єктів переказу за забезпечення захисту інформації та основні типи загроз.

Питання для самоконтролю знань:

1. Охарактеризуйте основні положення ЗУ «Про платіжні послуги» в частині функціонування платіжних систем.
2. Що таке платіжна система та які функції вона виконує?
3. Які структурні елементи включає платіжна система згідно чинного законодавства ?
4. Перелічіть вимоги, яким повинні відповідати платіжні системи
5. Охарактеризуйте ключові суб'єкти платіжної системи.
6. Хто такий оператор платіжної системи ?
7. Що робить розрахунковий банк в рамках функціонування платіжної системи?
8. Яка установа без залучення коштів за платіжними операціями на свій рахунок надає послуги процесингу або виконує операційні, інформаційні та інші технологічні функції ?
9. Яка різниця між користувачем платіжних послуг та учасником платіжної системи?
10. Які платіжні системи можна виокремити залежно від території охоплення ?
11. Які дві платіжні системи входять до структури Національного банку України.
12. За яким критерію НБУ поділяє банки на системно важливі та важливі?
13. Охарактеризуйте базові аспекти функціонування Системи електронних платежів (СЕП).
14. Що представляє собою Національна платіжна система (НПС) «Український платіжний ПРОСТІР» ?
15. Як провідні міжнародні платіжні системи ви знаєте ?

Рекомендована література:

Базова: [2, 4, 9, 10, 11, 12, 13]

Допоміжна: [17, 20, 21, 22, 23, 28, 34, 37]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 5, 6, 7, 9]

ТЕМА 4. РОЗВИТОК ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Ключові слова: фінтех (фінансові технології), фінансовий ринок, інновації, цифровізація, фінтех-компанії, фінтех-індустрія, ринок фінтеху, InsurTech, LendTech, регтех, штучний інтелект, аналіз великих даних.

Короткий опис теми

Сутність нових фінансових технологій та основні напрямки розвитку індустрії фінансових технологій. Класифікація FinTech в Україні. Аналіз впровадження фінансових технологій на сучасному етапі розвитку фінансової системи. Ознаки ринку FinTech в Україні. Типи FinTech проєктів. Створення платформи для хмарних сервісів. Ризики та перспективи використання фінансових технологій в банківському секторі. Акселератори та інкубатори. Хакатони та FinTech хаби. ICO. Токени. Смарт-контракти. FinTech єдинороги. InsurTech. InsurTech єдинороги. LendTech. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. Цифрова фінансова інклюзія та її стан в Україні. Зарубіжний досвід правового регулювання використання фінансових технологій.

Питання для самоконтролю знань:

1. Коли та за яких умов вперше було використав слово «FinTech» ?
2. Назвіть періоди еволюції сучасних фінансових технологій.
3. Які є основні стимули для розвитку ринку сучасних фінансових технологій?
4. Перелічіть основні види фінансових технологій.
5. Які переваги фінтех можна виокремити ?
6. Які недоліки фінтех можна виділити?
7. Перелічіть типи FinTech проєктів.
8. Найважливіші світові тенденції розвитку фінансових технологій в банківській індустрії.
9. Найважливіші світові тенденції розвитку фінансових технологій в страховій галузі.
10. Причини, які зробили грошові перекази найбільш проривним сектором, де використовуються сучасні фінансові технології.
11. Найважливіші світові тенденції розвитку фінансових технологій в галузі грошових переказів.
12. Найважливіші світові тенденції розвитку фінтеху на ринку управління активами.
13. Причини, які гальмують інвестиції в фінтех-стартапи.
14. Які джерела капіталу фінтех-стартапів можна виокремити ?
15. SupTech та RegTech : сутність та відмінності

Рекомендована література:

Базова: [2, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13]

Допоміжна: [2, 9, 11, 12, 28, 29, 32, 35, 38, 39]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10]

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.
ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ У
ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ**

**ТЕМА 5. ВІРТУАЛЬНА ВАЛЮТА. БІТКОЇН ТА ТЕХНОЛОГІЯ
БЛОКЧЕЙ.**

Ключові слова: *віртуальна валюта, цифрові активи, фіатні гроші, криптовалюта, Asset-referenced токени, E-money токени, Utility токени, біткоїн, альткоїн, стейблкоїн, блокчейн.*

Короткий опис теми

Історія та сучасний стан цифрової валюти. Цифрові валюти центральних банків. Криптовалюта як новітня форма грошей. Види криптовалют. Біткоїн як провідна цифрова валюта. Впровадження правил щодо електронних грошей в Європейському Союзі. Формування законодавчого підґрунтя для розвитку віртуальної валюти в Україні. Нові фінансові провайдери електронних грошей. Розвиток технології блокчейн. Фінтех компанії в області блокчейн. Застосування хмарних технологій у фінансовому секторі.

Питання для самоконтролю знань:

1. Розкрийте сутність та відмінності між поняттями «цифрова валюта», «віртуальна валюта» та «криптовалюта».
2. Історія виникнення цифрової валюти.
3. Особливості випуску електронних грошей і здійснення операцій з ними.
4. Види електронних грошей.
5. Як цифрові валюти центральних банків світу ви знаєте ?
6. Механізм використання електронних грошей.
7. Переваги та недоліки криптовалют.
8. Які вимоги до криптоактивів встановив MiCA (Markets in Crypto-

assets) ?

9. Яку функцію виконує «токен, пов'язаний з активом»?
10. Що таке «токен електронних грошей» ?
11. В чому особливості Utility токенів?
12. Класифікація мереж розподілених реєстрів.
13. Які ризики застосування блокчейн технології ви знаєте ?
14. Фінтех-компанії в області блокчейн.
15. В чому сутність моделі послуг в формі хмарних сервісів VaaS?
16. В чому сутність моделі послуг в формі хмарних сервісів IaaS?

Рекомендована література:

Базова: [2, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13]

Допоміжна: [2, 7, 10, 13, 15, 26]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10]

ТЕМА 6. ЕЛЕКТРОННА КОМЕРЦІЯ В УКРАЇНІ

Ключові слова: електронний бізнес, e-commerce, електронна торгівля, електронний консалтинг, SMM-маркетинг, електронний обмін інформацією (англ. *Electronic Data Interchange, EDI*); електронний рух капіталу (англ. *Electronic Funds Transfer, EFT*); електронну торгівлю (англ. *E-Trade*); електронні гроші (*E-Cash*), електронний маркетинг (англ. *E-Marketing*), електронний банкінг (англ. *E-Banking*), електронні страхові послуги (англ. *E-Insurance*), C2C (*Consumer-to-Consumer*), B2B (*Business-to-Business*), B2C (*Business-to-Consumer*), E2E (*Exchange-to-Exchange*), G2C (*Government-to-Citizens*).

Короткий опис теми

Концептуальні засади електронного бізнесу. Сутність електронної комерції. Види та форми електронної комерції. Електронний обмін інформацією (англ. *Electronic Data Interchange, EDI*); електронний рух капіталу (англ. *Electronic Funds Transfer, EFT*); електронну торгівлю (англ. *E-Trade*); електронні гроші (*E-Cash*), електронний маркетинг (англ. *E-Marketing*), електронний банкінг (англ. *E-Banking*), електронні страхові послуги (англ. *E-Insurance*). C2C (*Consumer-to-Consumer*), B2B (*Business-to-Business*), B2C (*Business-to-Consumer*), E2E (*Exchange-to-Exchange*), G2C (*Government-to-Citizens*).

Нормативно-правове забезпечення електронних торгів в Україні.

Переваги та недоліки ведення електронної торгівлі, перспективи розвитку та сприятливі фактори впливу. Форми організації електронної торгівлі: електронні магазини, торговельні інтернет-майдайчики, інтернет-аукціони. Можливості замовників та постачальників у електронній комерції. Функції електронних торговельних майданчиків. Переваги та недоліки e-commerce. Електронний консалтинг. Сутність, основні завдання, інструменти Інтернет-маркетингу такі, як корпоративний сайт, контекстна реклама, медійна реклама, реклама на віджетах, продукт-плейсмент в он-лайн іграх тощо та переваги їх використання для сучасних українських підприємств за рахунок можливості економії часу та мінімізації витрат. SMM-маркетинг. Особливості e-commerce в провідних країнах світу.

Питання для самоконтролю знань:

1. Розкрийте відмінності між поняттями «електронний бізнес», «електронна комерція», «електронна торгівля».
2. Перелічіть основні принципи у сфері електронної комерції.
3. Хто належить до категорії учасників відносин у сфері електронної комерції.
4. Перелічіть форми (типи) електронної комерції.
5. Які види електронної комерції ви знаєте ?
6. Розкрийте сутність C2C (Consumer-to-Consumer).
7. Що таке B2C (Business-to-Consumer) ?
8. В чому полягає сутність B2B (Business-to-Business) ?
9. Яким характеристикам відповідає E2E (Exchange-to-Exchange) ?
10. Охарактеризуйте G2C (Government-to-Citizens).
11. Перелічіть переваги e-commerce для підприємців та для покупців.
12. Які недоліки має e-commerce для підприємців та для покупців ?
13. В чому полягає сутність електронного консалтингу?
14. Охарактеризуйте особливості здійснення SMM маркетингу.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 4, 9, 10, 11, 12, 13]

Допоміжна: [16, 33, 36]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 5, 6, 7, 9]

ТЕМА 7. ЕЛЕКТРОННІ ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ

Ключові слова: публічні закупівлі, електронна система PROZORRO,

звіт про укладений договір, спрощена закупівля, відкриті торги, конкурентний діалог, торги з обмеженою участю, переговорна процедура.

Короткий опис теми

Економічна сутність та суб'єкти публічних закупівель. Класифікація публічних закупівель. Загальна характеристика процесу проведення публічних закупівель: етапи циклу, рівні розвитку, моделі фінансування, форми організації. Планування закупівель та інші передумови здійснення закупівель. Принципи здійснення публічних закупівель та недискримінація учасників. Організація закупівельної діяльності замовника. Електронна система закупівель. Кваліфікаційні критерії процедури закупівлі. Умови застосування відкритих торгів. Договір про закупівлю. Реформа публічних закупівель в Україні та результати роботи електронної системи PROZORRO. Основні показники електронних державних закупівель в Україні. Переваги та недоліки електронної системи PROZORRO. Зарубіжний досвід використання системи державних електронних закупівель.

Питання для самоконтролю знань:

1. Що таке публічні закупівлі і хто їх здійснює?
2. Які процедури застосовуються при здійсненні публічних закупівель?
3. Яким законом регламентуються публічні закупівлі в Україні і коли він прийнятий?
4. За якими принципами здійснюються публічні закупівлі?
5. Що може бути об'єктом публічної закупівлі в Україні?
6. Які існують суб'єкти контролю за публічними закупівлями?
7. Які функціями наділений уповноважений орган у сфері публічних закупівель?
8. Які функції Державної казначейської служби України у сфері закупівель?
9. Який державний орган на даний момент є уповноваженим органом з публічних закупівель в Україні?
10. Що таке Prozorro? Які цілі реформи та її суть?
11. Який алгоритм роботи системи Prozorro ?
12. Як облаштований майданчик системи Prozorro?
13. Перелічіть етапи та умови реєстрації на майданчиках Prozorro.
14. Скільки є рівнів акредитації майданчиків для роботи в системі Prozorro?
15. Якими параметрами можуть відрізнятися між собою майданчики в системі Prozorro ?

16. Що представляє собою prozorro market ?

Рекомендована література:

Базова: [2, 3, 4, 9, 10, 11, 12, 13]

Допоміжна: [1, 5, 24, 25]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9]

ТЕМА 8. ФІНАНСОВИЙ МАРКЕТПЛЕЙС ТА КРАУДФАНДИНГ

Ключові слова: *маркетплейс, фінансовий маркетплейс, краудфаундинг, бекер, краудфандингова платформа, краудфаундинг на основі пожертв, краудфандинг на основі винагороди, індивідуальний краудфандинг, проєктний краудфандинг, інституційний краудфандинг.*

Короткий опис теми

Сутність маркетплейсу та особливості організації фінансового маркетплейсу. Практика українських фінансових маркетплейсів. Сутність фінансового маркетплейсу. Історія виникнення краудфандингу. Механізм, учасники та види краудфандингу. Краудфандинг на основі кредитування. Краудфандинг на основі власного капіталу. Переваги та недоліки краудфандингу. Розвиток краудфандингових платформ в Україні та світі. Сучасні краудфандингові платформи: Kickstarter, IndieGoGo, Boomerang, RocketHub, ArtistShare та інші.

Питання для самоконтролю знань:

1. Дайте визначення поняттю «маркетплейс».
2. В чому полягають особливості фінансового маркетплейсу ?
3. Чим відрізняється маркетплейс від інтернет-магазину ?
4. Яка схема роботи маркетплейсу ?
5. Перелічіть переваги та недоліки роботи маркетплейс-платформ.
6. Який маркетплейс запустила «Дія» ?
7. Що означає поняття «краудфандинг» ?
8. Хто такі бекери ?
9. Охарактеризуйте основних суб'єктів краудфандингу.
10. Залежно від критерію цілі підтримки, які види краудфандингу виокремлюють?
11. На що спрямований індивідуальний краудфандинг ?

12. Що вирізняє з-поміж інших видів проєктний краундфандинг ?
13. Що означає поняття «інституційний краундфандинг» ?
14. Як функціонує краундфандингова платформа ?
15. Наведіть приклади українських краундфандингових платформ.
16. Які провідні світові краундфандингові платформи ви знаєте ?

Рекомендована література:

Базова: [2, 4, 9, 10, 11, 12, 13]

Допоміжна: [18, 24, 25, 27]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9]

ТЕМА 9. МІКРОІНВЕСТИЦІЙНІ ПЛАТФОРМИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ

Ключові слова: макроінвестиційні платформи, автоматичний інвестиційний план, робо-едвайзер, цифровий брокер, FinTech.

Короткий опис теми

Сутність, становлення та розвитку мікроінвестиційних платформ. Класифікація мікроінвестиційних платформ. Інструментарій розбудови мікроінвестиційних платформ в Україні. Стартапи як основа діяльності мікроінвестиційних платформ. Цифрові брокери, програми управління персональними фінансами і робо-едвайзери PSD2. Переваги та недоліки використання робо-едвайзерів. API (Application Programming Interface). Регулятивні стимули розвитку FinTech.

Питання для самоконтролю знань:

1. Дайте визначення поняттю «платформа для мікроінвестування».
2. Перелічіть ключові засади функціонування мікроінвестиційних платформ.
3. Що представляє собою автоматичний інвестиційний план ?
4. Як працює план реінвестування дивідендів (DRIP)?
5. Перелічіть переваги AIP.
6. Які недоліки можуть бути властиві для AIP.
7. Коли та за яких обставин вперше в світі з'явився робо-едвайзер ?
8. Як функціонують робо-едвайзери (робо-радники) ?
9. Які технології лежать в основі робо-едвайзерів?
10. Чим відрізняють робо-едвайзерами та керуючі портфелями ?
11. Чи діють наразі в Україні робо-радники ?

Рекомендована література:

Базова: [2, 4, 9, 10, 11, 12, 13]

Допоміжна: [17, 20, 21, 22, 23, 28, 37]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 5, 6, 7, 9]

ТЕМА 10. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Ключові слова: фінансова безпека, економічна безпека, кібербезпека, фішинг, кіберзагроза, тероризм, криптографічний захист, електронний цифровий підпис, національна кібербезпека, Центр управління безпекою, Центр реагування на кіберзагрози.

Фінансова безпека в контексті функціонування цифрової економіки. Національна кібербезпека, можливості та виклики. Створення та запуск галузевих Центрів управління безпекою (SOC) та Центрів реагування на кіберзагрози (CERT). Кібербезпека фінансового сектору України у воєнних реаліях. Загрози використання краудфандингу для фінансування тероризму. Кібербезпека у банківському секторі України у воєнний час. Безпека інтернет-банкінгу в Україні. Технології блокчейн та криптовалюта: ризики та кібербезпека. Організаційні аспекти кібербезпеки платіжних систем у електронній комерційній діяльності. Інформаційна безпека та кіберзахист у сфері переказу коштів. Кібербезпека FinTech продуктів.

Питання для самоконтролю знань:

1. Що таке фінансова безпека ?
2. Дайте визначення поняттю «кібербезпека».
3. Визначіть чинники впливу цифрової економіки на фінансову безпеку.
4. Коли була прийнята національна стратегія кібербезпеки ?
5. Як функціонують Центри управління безпекою (Security Operation Centers) та галузеві Центри реагування на кіберзагрози (CERT, Computer Emergency Response Team) ?
6. Скільки вимірів діяльності має національна безпека ?
7. Що таке «фішинг» ?
8. В чому полягає сутність DDOS-атаки ?

9. Для чого потрібне шифрування даних?
10. Які методи аутентифікації клієнта може використовувати банк ?
11. Як функціонує електронний цифровий підпис ?
12. Назвіть ключові правила безпечного користування інтернет-банкінгом ?

Рекомендована література:

Базова: [2, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 13]

Допоміжна: [3, 4, 6, 8]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 5, 6, 7, 9]

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА САМОСТІЙНЕ ВИВЧЕННЯ ЗА КОЖНОЮ ТЕМОЮ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСІВ В ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

ТЕМА 1. РОЛЬ І МІСЦЕ ФІНАНСІВ В ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

1. Можливості та основні загрози цифровізації.
2. Сучасний стан цифровізації в Україні.
3. Національні програми та стратегії цифровізації.
4. Нова стратегія цифровізації фінансової сфери Європи.

ТЕМА 2. ЕЛЕКТРОННИЙ БАНКІНГ

1. Історико-правовий аспект інтернет-банкінгу в Україні.
2. Інтернет-банкінг в країнах ЄС: тенденції та перспективи.
3. Порівняння систем онлайн банкінгу в Україні та за кордоном.
4. Особливості інтернет-еквайрингу в умовах військового стану.

ТЕМА 3. СУЧАСНІ ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ

1. Платіжна система SWIFT та її значенні для України в умовах воєнного стану.
2. Діджиталізація у сфері платіжних карток.
3. Управління операційними ризиками в платіжних системах.
4. Перспективи розвитку платіжної системи України.
5. Провідні зарубіжні платіжні системи.

ТЕМА 4. РОЗВИТОК ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

1. Аналіз розвитку ринку FinTech в Україні.
2. Ризики та перспективи використання фінансових технологій в банківському секторі.
3. Зарубіжний досвід правового регулювання використання фінансових технологій.
4. Фінансові послуги та соціальні мережі
5. Аналіз профілів у соцмережах ФінТех-компаніями: скоринг та персоналізовані послуги.
6. Чат-боти – побудова стосунків між фінансовими провайдерами та споживачами.
7. Ідентифікація та підтвердження особи користувачів.
8. Цифрова ідентифікація на основі біометричних даних.

ТЕМА 5. ВІРТУАЛЬНА ВАЛЮТА. БІТКОЇН ТА ТЕХНОЛОГІЯ БЛОКЧЕЙН

1. Становлення блокчейн-технологій на міжнародному рівні
2. Перші приклади використання та регулювання блокчейну у розвинених країнах світу.
3. Процес майнінгу криптоактивів.
4. Розширення використання кваліфікованих електронних підписів.
5. Проблеми регулювання криптовалюти.
6. Ключові криптобіржі України та світу. Ознайомлення з інтерфейсом найпопулярніших криптобірж.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

ТЕМА 6. ЕЛЕКТРОННА КОМЕРЦІЯ В УКРАЇНІ

1. Характеристика нормативно-правового забезпечення електронної комерції в Україні.
2. Переваги та недоліки ведення електронної торгівлі.
3. Перспективи розвитку електронної комерції та сприятливі фактори впливу.
4. Функції електронних торговельних майданчиків
5. Порівняльний аналіз проведення електронних торгів в Україні та провідних країнах світу.

ТЕМА 7. ЕЛЕКТРОННІ ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ

1. Особливості проведення публічних закупівель в умовах воєнного стану.
2. Кваліфікаційні критерії процедури закупівлі.
3. Методологія моніторингу публічних закупівель.
4. Реформа публічних закупівель в Україні та результати роботи електронної системи PROZORRO.
5. Зарубіжний досвід використання системи державних електронних закупівель.
6. Аналіз основних показників електронних публічних закупівель в Україні.

ТЕМА 8. ФІНАНСОВИЙ МАРКЕТПЛЕЙС ТА КРАУДФАНДИНГ

1. Історичні аспекти виникнення та розвитку краудфандингу.

2. Поняття, форми та види краудфандингу.
3. Сучасні краудфандингові платформи: Kickstarter, Indiegogo, Seedrs, Crowdcube, FundedByMe, Companisto, Invesdor, Seedmatch, Funderbeam, MyMicroInvest, Smava, WiSEED, Startupxplode.
4. Типологія краудфандингових проєктів. Переваги краудфандингу.

ТЕМА 9. МІКРОІНВЕСТИЦІЙНІ ПЛАТФОРМИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ

1. Мікроінвестиційні платформи : світовий досвід.
2. Особливості функціонування цифрових брокерів.
3. Регулятивні пісочниці. FinTech маркетплейси.
Необанки та анбенкед.

ТЕМА 10. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

1. Вимоги щодо системи захисту інформації.
2. Відповідальність суб'єктів переказу за забезпечення захисту інформації.
3. Основні типи загроз та несанкціонований доступ до інформації.
4. Використання криптографічного захисту інформації при побудові політики безпеки платіжної системи.
5. Види криптографічного захисту та групи криптографічних алгоритмів.
6. Практика використання електронного цифрового підпису.
Заходи щодо протидії загрозам та з метою ліквідації можливих збитків користувачів і власників платіжної системи.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ЗА ПИТАННЯМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможлиблює інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний простір - це:

- а) цифровізація
- б) платіжна система
- в) інтернет-банкінг
- г) цифрова економіка

2. Вид індустрії головним здобутком якої є поява обчислювальної техніки у виробничому процесі - це:

- а) індустрія 1.0
- б) індустрія 2.0
- в) індустрія 3.0
- г) індустрія 4.0

3. Коли з'явився термін «цифрова економіка»?

- а) 2012р.
- б) 2020р.
- в) 1995р.
- г) 1997р.

4. Термін, що використовується для опису впливу нових технологій на індустрію фінансових послуг це:

- а) цифровізація
- б) децентралізовані фінанси
- в) цифрові фінанси
- г) цифрова економіка

5. Зміна загальної парадигми розвитку суспільства (думок, дій, уявлень, бачень, механізмів спілкування) як із зовнішнім світом, так і один з одним.

- а) технологічний
- б) економічний
- в) філософський
- г) нормативний

6. Передбачає необхідність чіткого закріплення ключових термінів цифровізації в кодифікованому акті (Законі), як відправної точки раціоналізації права в сфері цифрових технологій.

- а) технологічний
- б) економічний
- в) філософський
- г) нормативний

7. У якому офіційному документі є визначення поняття «цифрові коаліції»?

- а) Господарський кодекс України
- б) Податковий кодекс України
- в) Стратегія сталого розвитку «Україна-2020»
- г) Меморандум про створення Української національної цифрової коаліції «Коаліція цифрової трансформації»

8. Коли був запущений мобільний додаток «Дія»?

- а) 2018 рік
- б) 2019 рік
- в) 2017 рік
- г) 2021 рік

9. Цифровізація як соціальне явище отримала поширення:

- а) у 40-50pp XX ст.
- б) у 50-60pp XX ст.
- в) у 60-70pp XX ст.
- г) у 70-80pp XX ст.

10. Яка індустрія характеризується розвитком кіберфізичних систем?

- а) Індустрія 1.0
- б) Індустрія 2.0
- в) Індустрія 3.0
- г) Індустрія 4.0

11. Здійснюється перехід від аналогових інструментів взаємодії в суспільстві до цифрових з метою вдосконалення життєдіяльності людини, суспільства і держави – це підхід...

- а) технологічний
- б) економічний

- в) філософський
- г) нормативний

12. Які ролі може виконувати держава у впровадженні цифрової економіки?

- а) тільки контролювати використання цифрових технологій
- б) як регулятор та як учасник використання цифрових технологій
- в) тільки надавати публічні послуги в онлайн-режимі
- г) як власник цифрових технологій

13. Яке міністерство було створено для оптимізації системи центральних органів виконавчої влади у сфері цифрової трансформації?

- а) Міністерство інформаційних технологій
- б) Міністерство цифрової економіки
- в) Міністерство цифрової трансформації
- г) Міністерство інформатизації

14. Підхід до тлумачення поняття «цифровізація», який передбачає зміну природи та бізнес-моделі економічних відносин, їх суб'єктивно-об'єктивної орієнтованості (перехід до цифрового бізнесу) – це підхід...

- а) технологічний
- б) економічний
- в) філософський
- г) нормативний

15. Підхід до тлумачення поняття «цифровізація», який визначає, що відбуваються соціально-економічні трансформації ініційовані масовим впровадженням і використанням інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій – це підхід...

- а) технологічний
- б) економічний
- в) філософський
- г) нормативний

16. Європейські правила обігу криптоактивів, що були затверджені у 2022 році та стали першими у світі зведеними вимогами у цій сфері мають назву:

- а) WhiteBIT
- б) MiCA

- в) FCA
- г) FINMA

17. Markets in Crypto-assets визначають такі види токенив:

- а) asset-referenced токени, E-money токени, Utility токени
- б) стейблкоїн, альткоїн, біткоїн
- в) альткоїн, біткоїн
- г) токени, пов'язані з активом, токен електронних грошей

18. Різновид токенив, згідно загальноєвропейських чинних вимог, які підтримують стійку вартість шляхом прив'язки до декількох валют і є законним платіжним засобом, одного або декількох товарів, криптоактивів або кошика таких активів - це:

- а) Asset-referenced токени
- б) «службові» токени
- в) Utility токени
- г) E-money токени

19. Різновид токенив, згідно загальноєвропейських чинних вимог, які характеризуються зі стабільною вартістю, базуються на одній фіатній валюті та функціонують подібно до електронних грошей, замінюючи фіатну валюту в платежах - це:

- а) asset-referenced токени
- б) «службові» токени
- в) utility токени
- г) E-money токени

20. Токени, що надають доступ до додатків, послуг або ресурсів, що надається емітентом цього токена – це:

- а) asset-referenced токени
- б) токени електронних грошей
- в) utility токени
- г) e-money токени

21. Всі електронні гроші у віртуальному просторі – це:

- а) віртуальна валюта
- б) цифрова валюта
- в) біткоїн
- г) криптовалюта

22. Цифрове вираження одиниць вартості, що може обмінюватися в цифровій формі та слугувати засобом обміну та/або одиницею обліку, але не має статусу законного платіжного засобу – це:

- а) віртуальна валюта
- б) цифрова валюта
- в) біткоїн
- г) криптовалюта

23. Перша криптовалюта, що створена на базі технології блокчейну – це:

- а) стейблкоїн
- б) цифрова валюта
- в) біткоїн
- г) службовий» токен

24. Уся криптовалюта умовно розділяється на такі різновиди:

- а) токени, пов'язані з активом, токен електронних грошей
- б) стейблкоїн, альткоїн, біткоїн
- в) альткоїн, біткоїн
- г) токени, пов'язані з активом, токен електронних грошей, службові токени

25. Альткоїн, курс якого підтримується доларом та євро чи іншим цінностями, наприклад, золотом – це:

- а) стейблкоїн
- б) токен електронних грошей
- в) біткоїн
- г) службовий токен

26. «Відгалуження» від основної криптовалюти, що були створені після біткоїна та мають назву:

- а) стейблкоїни
- б) токени електронних грошей
- в) службові токени
- г) альткоїни

27. Будь-яка особа, чиєю діяльністю або бізнесом є надання однієї або декількох послуг з віртуальних активів третім особам на професійній основі

- а) FCA
- б) CAPS
- в) MiCA
- г) FINMA

28. *Грошовий сурогат чи одиниця обліку на цифровому рахунку – це:*

- а) стейблкоїн
- б) токен
- в) біткоїн
- г) альткоїн

29. *Розподілена база даних, що зберігає впорядкований ланцюжок записів, що постійно довшас – це:*

- а) стейблкоїн
- б) біткоїн
- в) блокчейн
- г) альткоїн

30. *Під псевдонімом Сатоши Накамато у 2008 році було розроблено:*

- а) стейблкоїн
- б) блокчейн
- в) біткоїн
- г) альткоїн

31. *Як називається програма, яка дозволяє інвесторам автоматично реінвестувати свої грошові дивіденди у додаткові акції або дробові акції базової акції на дату виплат дивідендів?*

- а) AIP
- б) DRIP
- в) Wealthfront
- г) GAGR

32. *Інвестиційна програма, яка дозволяє інвесторам регулярно вносити гроші на інвестиційний рахунок, щоб інвестувати їх у заздалегідь встановлену стратегію або портфель - це:*

- а) маркетплейс
- б) краундфандинг
- в) автоматичний інвестиційний план
- г) еквайринг

33. Які переваги має платформа мікроінвестування?

- а) збільшує мінімальний розмір інвестицій
- б) виключає можливості інвестування для фізичних осіб
- в) забороняє вкладати кошти в ETF
- г) спрощує доступ до інвестицій для людей з обмеженими доходами та активами

34. Що включає в себе автоматичний інвестиційний план (AIP)?

- а) тільки одну можливу стратегію інвестування
- б) обмеження тільки на роботодавців для впровадження
- в) заборону на відрахування зарплати на інвестиційний рахунок
- г) автоматичне перенаправлення коштів на рахунок для інвестування

35. Які варіанти автоматичного інвестування можуть пропонувати роботодавці?

- а) тільки один варіант – внески через роботодавця на спонсорований інвестиційний рахунок
- б) лише акції компанії
- в) обмеження на короткострокові інвестиційні цілі для працівників
- г) різні варіанти, включаючи вкладення коштів через роботодавця та інші програми пільг

36. Яка середня комісія робо-едвайзера за управління інвестиційним портфелем?

- а) 0,5-0,7% річних
- б) 2% річних
- в) 1,35% річних
- г) 0,1-0,3% річних

37. Які основні переваги робо-едвайзерів порівняно з класичним портфельним управлінням, що управляють?

- а) висока вартість послуг і низька автоматизація
- б) висока вартість послуг і обмежені можливості для диверсифікації
- в) низькі комісії, висока автоматизація і розширені можливості для диверсифікації
- г) високий рівень персонального підходу і висока вартість послуг

38. Що таке мікроінвестиційна платформа?

- а) платформа для обміну криптовалютою
- б) платформа для масових масштабних інвестицій
- в) платформа, що дозволяє людям здійснювати мікроінвестиції у різні активи
- г) платформа для інвестування великих сум грошей

39. Яка з переваг мікроінвестиційних платформ є найбільш привабливою для початківців інвесторів?

- а) можливість великих прибутків
- б) можливість інвестувати у будь-який час доби
- в) швидкість отримання прибутку
- г) доступність і можливість почати з невеликої суми

40. Наукова основа діяльності робо-едвайзера була закладена творцями сучасної портфельної теорії-

- а) Гаррі Марковицем, Джеймсом Тобіном
- б) Гаррі Марковицем, Джеймсом Тобіном і Вільямом Шарпом
- в) Гаррі Марковицем, Джеймсом Шарпом
- г) Джеймсом Тобіном і Вільямом Шарпом

41. Цифрові платформи, які надають автоматизовані послуги з фінансового планування, керовані алгоритмами, майже без нагляду людини – це:

- а) робо-радники
- б) платформа для мікроінвестування
- в) автоматичний інвестиційний план
- г) DRIP

42. Де з'явилися Robo Advisor?

- а) Канада
- б) США
- в) Німеччина
- г) Китай

43. До переваг Інтернет-банкінгу з позиції клієнтів можна віднести:

- а) скорочення витрат на утримання персоналу
- б) збільшення операційних доходів
- в) економія часу
- г) збільшення кількості різних видів послуг

44. Посередник, який укладає договір із продавцем та надає йому необхідне для прийняття платежів обладнання – це:

- а) кардхолдер
- б) банк-еквайр
- в) merchant
- г) банк-емітент

45. До переваг Інтернет-банкінгу з позиції банків можна віднести:

- а) скорочення витрат на утримання персоналу
- б) нижча комісія за здійснення операцій
- в) збільшення кількості ІТ-фахівців
- г) залежність від якості мережі інтернет

46. Як ще називають покупця як учасника процесу еквайрингу?

- а) кардхолдер
- б) власник коштів на картці
- в) merchant
- г) комерсант

47. Яким є загальний алгоритм здійснення еквайрингу за допомогою POS-термінала?

а) введення даних; зчитування картки; авторизація; обробка; підтвердження операції

б) введення даних; зчитування картки; авторизація; обробка; підтвердження операції; завершення транзакції

а) введення даних; зчитування картки; авторизація; підтвердження операції; обробка

а) введення даних; зчитування картки; авторизація; підтвердження операції обробка; завершення транзакції

48. Підключення до Інтернет-еквайрингу включає в себе:

а) вивчення функціоналу, безпосередньо підключення інтернет-еквайрингу

б) вибір постачальника послуг інтернет-еквайрингу, вивчення функціоналу

в) вибір постачальника послуг інтернет-еквайрингу, вивчення функціоналу безпосередньо підключення інтернет-еквайрингу

г) вибір постачальника послуг інтернет-еквайрингу, безпосередньо

підключення інтернет-еквайрингу

49. *За місцем здійснення операцій Інтернет-еквайринг поділяється на операції, які здійснюються на:*

- а) на сайті продавця, в онлайн-магазині, в мобільному застосунку
- б) на сайті продавця, платіжні картки, в мобільному застосунку
- в) на сайті продавця, в онлайн-магазині
- г) на сайті продавця, в онлайн-магазині, в мобільному застосунку, платіжні картки

50. *Що означає термін "електронний банкінг"?*

- а) процес покупки електронних пристроїв у банківських установах
- б) реєстрація нових клієнтів у банківських установах через електронні форми
- в) метод погашення боргів за допомогою електронних платіжних систем
- г) використання електронних пристроїв для здійснення фінансових транзакцій через Інтернет

51. *За способом підключення до системи інтернет-еквайринг буває:*

- а) платіжна картка, електронні гроші, мобільний платіж
- б) одноразовий, регулярний, розстрочка
- а) 3D Secure, SecureCode, Verified by Visa
- б) прямий, опосередкований

52. *Фінансова установа, яка випускає картку покупця – це:*

- а) банк-емітент
- б) банк-еквайр
- в) платіжна система
- г) мерчант

53. *Технологія, що дає змогу використовувати смартфон як POS-термінал для прийому оплат карткою в один дотик без додаткового обладнання – це:*

- а) Tap to phone
- б) QR-еквайринг
- в) АТМ-еквайринг
- г) POS-термінал

54. Що таке POS-термінал?

- а) приміщення банку для обслуговування клієнтів
- б) відділ банку, де проводяться кредитні операції
- в) термінал для видачі грошей з банкомату
- г) термінал для здійснення платежів через банківські картки у торгових точках

55. Послуга банку, яка дозволяє за допомогою POS-терміналу (або його аналога) приймати до оплати платіжні картки міжнародних та національних платіжних систем за товари, роботи та послуги – це:

- а) інтернет-еквайринг
- б) торговий еквайринг
- в) веб-банкінг
- г) РС-банкінг

56. Безконтактний спосіб здійснення платежів, який передбачає використання віртуальної картки на смартфоні – це технологія:

- а) POS
- б) РС
- в) NFC
- г) PayPass

57. За класифікаційною ознакою «тип операції» інтернет-еквайринг поділяється на:

- а) платіжна картка, електронні гроші, мобільний платіж
- б) одноразовий, регулярний, розстрочка
- в) 3D Secure, SecureCode, Verified by Visa
- г) прямий, опосередкований

58. Залежно від території охоплення платіжні системи класифікують на:

- а) системно важливі та важливі платіжні системи
- б) приватні, державні
- в) внутрішньодержавні, міжнародні
- г) роздрібні платіжні системи, оптові платіжні системи

59. Коли був введений в дію Закон України «Про платіжні послуги»?

- а) квітень 2020 року
- б) липень 2018 року

- в) серпень 2022 року
- г) червень 2021 року

60. З яких структурних елементів складаються платіжні системи?

- а) банківські організації, технічні компанії, засоби комунікації
- б) банк-емітент; оператор платіжної системи; технологічний оператор
- в) банківські та небанківські організації, нормативна база, технічне обслуговування та комунікаційні інструменти
- г) оператор платіжної системи, банківські та небанківські організації, засоби комунікації

61. Платіжні системи в Україні класифікуються за такими ознаками:

- а) залежно від ступеня здійснення нагляду, залежно від території охоплення, залежно від форми власності, залежно від резидентності учасників
- б) залежно від форми власності, залежно від виду власника, залежно від країни заснування, залежно від клієнтури, залежно від категорії важливості
- в) залежно від території охоплення, залежно від форми власності, залежно від резидентності учасників, залежно від виду власника, залежно від середньої суми платежів та сегменту обслуговування, залежно від категорії важливості
- г) залежно від середньої суми платежів та сегменту обслуговування, залежно від території охоплення, залежно від країни походження, залежно від категорії важливості, залежно від рівня комісії

62. Як називаються платіжні системи організовані Національним банком України?

- а) MasterCard, Nova Pay, Системи електронних платежів, Національна платіжна система «Український ПРОСТІР»
- б) Visa, «Простір»
- в) Системи електронних платежів, НСМЕПУ
- г) Системи електронних платежів, Національна платіжна система «Український ПРОСТІР»

63. Фізична особа або юридична особа, яка отримує чи має намір отримати платіжну послугу як платник або отримувач (або обидва одночасно) та/або є власником електронних грошей (цифрових грошей Національного банку України), а в разі надання послуг банком - клієнт банку – це:

- а) оператор платіжної системи
- б) користувач платіжних послуг
- в) учасник платіжної системи
- г) технологічний оператор

64. Ким можуть виступати банки в платіжних системах?

- а) платником, одержувачем та посередником в платежах
- б) одержувачем та посередником в платежах
- в) платником та одержувачем в платежах
- г) посередником в платежах

65. Платіжна система, в якій оператором платіжної системи є резидент або нерезидент та яка здійснює діяльність на територіях двох і більше держав – це:

- а) глобальна платіжна система
- б) міжнародна платіжна система
- в) система електронних платежів (СЕП)
- г) внутрішньодержавна платіжна система

66. Суб'єктів публічних закупівель можна об'єднати в такі групи...

- а) замовники та учасники
- б) замовники, учасники, органи контролю
- в) учасники та органи контролю
- г) немає вірної відповіді

67. Інформаційно-телекомунікаційна система, що забезпечує проведення процедур закупівель, створення, розміщення, оприлюднення та обмін інформацією і документами в електронному вигляді, до складу якої входять веб-портал Уповноваженого органу, авторизовані електронні майданчики, між якими забезпечено автоматичний обмін інформацією та документами. – це :

- а) електронна система закупівель
- б) класифікатор GMDN
- в) моніторинг закупівель
- г) обов'язкова умова

68. Предмет закупівлі – це :

а) це процедура, що використовується замовником як виняток і відповідно до якої замовник укладає договір про закупівлю з учасником після

проведення переговорів з одним або кількома учасниками

б) здійснення конкурентного відбору учасників з метою визначення переможця торгів згідно з процедурами

в) комплекс заходів, які продавець закупає в межах процедури закупівлі, щодо яких учасникам не дозволяється подавати тендерні пропозиції або пропозиції на переговорах

г) товари, роботи чи послуги, які замовник закупає в межах єдиної процедури закупівлі, щодо яких учасникам дозволяється подавати тендерні пропозиції або пропозиції на переговорах

69. Тендер (торги) – це :

б) здійснення конкурентного відбору учасників з метою визначення переможця торгів згідно з процедурами

б) комплекс заходів, які продавець закупає в межах процедури закупівлі, щодо яких учасникам не дозволяється подавати тендерні пропозиції або пропозиції на переговорах

в) відкриті торги та переговорна процедура закупівлі

г) усі відповіді вірні

70. До складу тендерного комітету має входити не менше ніж :

а) 5 осіб

б) 10 осіб

в) 2 особи

г) 6 осіб

71. Орган контролю у сфері публічних закупівель, який здійснює регулювання та реалізує державну політику у сфері закупівель - це:

а) Державна казначейська служба України

б) Рахункова палата

в) Антимонопольний комітет України

г) Міністерство економіки України

72. Уповноважена особа (особи) – це :

а) працівники інших організацій, у тому числі і вищого органу управління, правоохоронних органів

б) керівники інших організацій, у тому числі і вищого органу управління, правоохоронних органів

в) службова, посадова та інша фізична особа замовника, визначена відповідальною за організацію та проведення процедур закупівлі на підставі

власного розпорядчого рішення або трудового договору.

г) усі відповіді вірні

73. Учасники тендеру – це :

а) особа (співробітник Мережі), яка займається пошуком постачальників/підрядників і придбанням товарів (робіт, послуг)

б) ініціатором

в) суб'єкти господарювання, незалежно від форми власності, фізичні особи-підприємці (ФОП)

г) усі відповіді вірні

74. Не можуть входити до складу тендерного комітету :

а) працівники інших організацій, у тому числі і вищого органу управління, правоохоронних органів

б) службова, посадова та інша фізична особа замовника, визначена відповідальною за організацію

в) службова особа визначена відповідальною за організацію

г) службова та посадова особа замовника, визначена відповідальною за організацію

75. Класифікатор GMDN — це

а) обов'язкова умова

б) база даних, що містить інформацію про всі типи медичних виробів

в) обмеження конкуренції

г) певні правила

76. До замовників у сфері публічних закупівель можуть належати юридичні особи та/або суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність в такій сфері господарювання як

а) ІТ-сфера

б) проведення зрошувальних, осушувальних або осушувально-зволожувальних меліоративних заходів

в) сільське господарство

г) консалтинг

77. Комерційний вид дистанційних банківських послуг спрямований на задоволення потреб клієнтів за допомогою інформаційних та Інтернет технологій це :

а) РС-банкінг

- б)електронний банкінг
- в) відео-банкінг
- г) мобільний банкінг

78. Різновид онлайн-банкінгу, який надає доступ до рахунків та банківських операцій за допомогою мобільного додатку, встановленого на смартфон це –

- а) РС-банкінг
- б) електронний банкінг
- в) відео-банкінг
- г)мобільний банкінг

79. За рівнем безпеки інтернет-еквайринг класифікується:

- а) платіжна картка, електронні гроші, мобільний платіж
- б) одноразовий, регулярний, розстрочка
- в)3D Secure, SecureCode, Verified by Visa
- г) прямий, опосередкований

80. Послуга, яку банк надає організаціям для забезпечення технологічної та інформаційної підтримки платіжних операцій, виконаних з використанням платіжних карт називається:

- а) банк-емітент
- б) платіжна система
- в) банк-еквайр
- г)еквайринг

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ СТАНУ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється за такими рівнями і критеріями:

Бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка
90-100	<p>Здобувач демонструє бездоганні, повні і міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, правильно і обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Має знання сучасних технологій та методи розрахунків даної дисципліни. Під час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включається в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються.</p> <p>Зменшення з 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосуються дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, або здобувач проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.</p>	<p style="text-align: center;">Високий</p> <p>Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни. Власні пропозиції с здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання які він отримав при вивчення інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносять до дисципліни яка вивчається.</p>	Відмінно (А)
82-89	<p>Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Може самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.</p> <p>Знає сучасні технології та методи розрахунків даної дисципліни. При виконанні контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпне пояснення.</p>	<p style="text-align: center;">Достатній</p> <p>Забезпечує здобувач у самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюється порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни.</p>	Добре (В)
74-81	<p>Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань. Помилки у відповідях не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни що вивчається.</p>	<p style="text-align: center;">Достатній</p> <p>Конкретний рівень, за вивченим матеріалом програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання положень теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.</p>	Добре (С)
64-73	<p>Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, що передбачений програмою дисципліни та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішення. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усунути за</p>	<p style="text-align: center;">Середній</p> <p>Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни</p>	Задовільно (D)

	допомогою викладача.		
60-63	Здобувач має певні знання, передбачені програмою дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни. Виконання практичних контрольних завдань значно формалізовано: відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимий у всіх складових програми дисципліни	Задовільно (E)
35-59	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчання дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутня.	Низький Не забезпечує реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання (F)
0-34	Здобувач повністю не виконав вимог програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними.	Незадовільний Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслив мету та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (FX)

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота												ТЗ	Залік	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	МКР	T6	T7	T8	T9	T10	МКР	8	30	100
4	4	4	4	4	11	4	4	4	4	4	11			

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Про електронну комерцію : Закон України від 03 вересня 2015р. № 675-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>
2. Про платіжні послуги: Закон України від 30 червня 2021 року № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
3. Про публічні закупівлі: Закон України від 25 грудня 2015 р. №922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>
4. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>
5. Положення про Міністерство цифрової трансформації України: Постанова КМУ від 18 вересня 2019р №856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-%D0%BF#n12>
6. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy2025.pdf.
7. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року: сталий розвиток інновацій, кешлес та фінграмотність. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/DDWIAwXTdqjdClp>
8. Стратегія кібербезпеки України: від 26 серпня 2021 року № 447/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>
9. Розвиток ринку фінансових послуг в умовах становлення цифрової економіки: колективна монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М. В. Дубини. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка». 2022. 290 с.
10. Фінанси: підручн. / за ред. І. О Лютого. Київ : Ліра-К. 2021. 728 с.
11. Фінансовий ринок : підручн.: у 2-х т. / Коваленко Ю. М., Ковернінська Ю. В., Онишко С. В., Кужелєв М. О. та ін. ; кер. авт. кол. і наук. ред. Ю. М. Коваленко. Ірпінь : Університет ДФС Ук-раїни, 2018. с. 830
12. Цифрова економіка : підручн. / Т. І. Олешко, Н. В. Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. Київ : НАУ, 2022. 200 с.
13. Ляшенко В.І., Вишневський О.С. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: монографія. Київ: НАН України, Ін-т економіки пром-ті, 2018. 252 с.

Допоміжна

1. Батрак О. В. Стратегії розвитку фінансового сектора та фінансової індустрії в Україні на інноваційних засадах. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. Серія : Економічні науки. 2021. № 9 (53). С. 106–113.

2. Блокчейн і fintech: як змінюється сфера фінансів. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/04/14/672973/>

3. Бондарук Т. Г., Бондарук О. С. Ризики та джерела загроз економічній безпеці держави. *Стратегія розвитку України: фінансово-економічний та гуманітарний аспекти*: матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, «Інформаційно-аналітичне агентство». 2022. С.41-45. URL: <http://194.44.12.92:8080/jsrui/handle/123456789/6877>

4. Бондарук Т. Г., Бондарук О. С., Ігнатова І. С. Економічна природа механізму забезпечення інвестиційно-інноваційної безпеки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2019. № 2 (18). С. 137-145. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/184229/183975>

5. Бондарук Т. Г., Луніна І. О. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини : навч. посіб. Київ : ДП «Інформ.–аналіт. агентство», 2019. 304 с.

6. Бондарук Т.Г., Бондарук О.С. Статистична оцінка бюджетної безпеки в умовах цифрової економіки. Нові джерела та методи поширення даних у статистиці: *матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. конф. з нагоди Дня працівників статистики*. Київ: «Інформаційно-аналітичне агентство», 2019. С.134-138

7. Васильчак С.В., Куницька-Ілляш М.В., Дубина М.П. Використання криптовалют в сучасних економічних системах України: перспективи та ризики. *Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького*. 2017. т 19. № 76. С.19-25.

8. Гончаренко І. Кіберзагрози фінансового сектора в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-82>

9. Григораш, О., Волошин, І. Тенденції розвитку фінансових технологій під впливом пандемії та війни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-72>

10. Демчишак Н., Радик В. Розвиток цифрової інфраструктури та блокчейн-технологій в Україні. *Інноваційна економіка*. 2020. № 3-4. С. 188–194.

11. Коваленко В. В. Розвиток фінансових інновацій у небанківських фінансових установах. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Вип. 1. С. 244–250.

12. Ковернінська Ю. В. Розвиток фінансового ринку в умовах цифрової економіки. *Актуальні економічні, фінансові та правові питання в умовах євроінтеграції та глобальної конкуренції*: зб. матер. Міжн. наук.-практ. конф., 26-27.02.2019р. Ірпінь. С.42-44.

13. Ковернінська Ю. В., Новицький В. А. Перспективи оподаткування криптовалютних платіжних систем. *Управління публічними фінансами та проблеми забезпечення національної економічної безпеки*: зб. тез Податкового конгресу (м. Ірпінь, 12 грудня 2019 р.). Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. с. 595-598 (Серія «Податкова та митна справа в Україні». Т. 141)
14. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки: веб-сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>
15. Корнеєв В., Чеберяко О. Криптовалюти: ера і сфера фінансових інновацій. *Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2018. 1(196). С.40-46.
16. Марусей Т. В. Основні тенденції розвитку ринку електронної комерції в Україні. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск №14. С. 1011-1015.
17. Матвійчук Н. М., Теслюк С. А. Основні тенденції розвитку банківських інновацій в Україні. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Випуск. Том 1. № 25. 2021. с. 79-87.
18. Медведовський Д.Г. Цифрові фінанси: тенденції розвитку краудфандингових платформ. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 24. С. 125-128.
19. Мунько, А. Ю. Кібербезпека як складник політики фінансової безпеки держави. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2023. (7). <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2023-7-02-09>
20. Національний банк зосередиться на опрацюванні трьох можливих варіантів використання е-гривні URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-zosereditsya-na-opratsyuvanni-troh-mojlivih-variantiv-vikoristannya-e-grivni>
21. Національний банк приєднався до Глобальної мережі фінансових інновацій. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-priyednavsya-do-globalnoyi-mereji-finansovih-innovatsiy>
22. Незалежна від готівки: як в Україні сформувалась кешлес-культура URL: <https://www.segodnya.ua/longread/nezalezhna-vid-gotivky/index.html>
23. Новий платіжний стандарт ISO20022 для операцій в національній валюті з 01.04.2023. URL: <https://raiffeisen.ua/iso20022>
24. Пищуліна О. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. Київ : Заповіт, 2020. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf

25. Руденко М. В. Цифровізація: категоріальні особливості та специфіка трактування. *Економічний форум*. 2021. № 4. С. 3 – 13
26. Сташук О., Теслюк С. та Кузьмич І. Перспективи використання технології блокчейн у фінансовому секторі. *Економіка та суспільство*. 2022. (40). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1562>
27. Теслюк С. А., Матвійчук Н. М., Демчук Н. В. Краудфандинг як сучасний спосіб фінансування: проблеми та перспективи його розвитку в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1183>
28. Транскордонні платежі, вбудовані фінанси та нова регуляторка: головні тренди українського фінтеху в 2023-му. URL: <https://speka.media/golovni-trendi-ukrayinskogo-fintexu-v-2023-mu-pkuxd>
29. Холявко Н., Колоток М., Островська Н. Regtech і Suptech: переваги та напрями використання. *Науковий вісник Полісся*. 2022. (1(22)). 114–126. [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2021-1\(22\)-114-126](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2021-1(22)-114-126)
30. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf
31. Цифрові трансформації в Україні URL: http://eap-csf.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/Research_DT_PF_WG2_ua-1.pdf
32. Шевченко О. М., Рудич Л. В. Розвиток фінансових технологій в умовах цифровізації економіки України. *Ефективна економіка*. 2020. № 7. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8053> DOI: 10.32702/2307-2105-2020.7.61
33. Шкригун Ю.О. «Електронний бізнес», «електронна комерція» та «електронна торгівля»: відмінності й особливості. *Управління економікою: теорія та практика*: Зб. наук. пр. Київ: ІЕП НАНУ. 2020. С. 312-325.
34. Cashless-розрахунки в Україні стабільно зростають. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/cashless-rozrahunki-v-ukrayini-stabilno-zrostayut>
35. Digital finance package: офіційний сайт Європейської Комісії. URL: https://ec.europa.eu/info/publications/200924-digital-finance-proposals_en
36. E-Commerce, або Електронна комерція. URL: <https://fractus.com.ua/uk/blog/korysni-statti/prodazhi/e-commerce-abo-elektronna-koherciya/>
37. Evolution of open banking: role of bBigDate in changing fintech URL: <https://www.globaltechcouncil.org/big-data/evolution-of-open-banking-role-of-big-data-in-changing-fintech>.
38. Fintech Trends for 2022/2023: Top Predictions According to Experts. URL: <https://financesonline.com/fintech-trends>.

39. SupTech, RegTech та FinTech – що це таке і у чому різниця. URL: <https://ain.ua/ru/2019/05/17/suptech-regtech-ta-fintech/>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Ernst&Young, розділ FinTech. URL: <https://www.fintechfutures.com/us/tag/ernst-young/>
2. Офіційний сайт Fintech Master. URL: <http://1991.vc/about/>
3. Офіційний сайт International Finance Corporation (IFC). URL: <https://pressroom.ifc.org/all/pages/PressDetail.aspx?ID=26321>
4. Офіційний сайт Prozzoro. URL: <https://prozorro.gov.ua/uk>
5. Офіційний сайт міжнародного платіжного сервісу Fondy. URL: <https://fondy.ua/uk/>
6. Офіційний сайт Міністерства цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Світового банку. URL: <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
8. Офіційний сайт фінансового маркетплейсу finance.ua. URL: <https://finance.ua/>
9. Україна 2030E – країна з розвинутою цифровою економікою: веб-сайт. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>
10. Українська асоціація фінтех та інноваційних компаній. Ukrainian fintech catalog. URL: <https://fintechua.org/>